

KONGRESI IN SIMPOZIJI

DRUGI FRANCOSKO-JUGOSLOVANSKI KOLOKVIJ ZGODOVINARJEV

(Ljubljana, 26. in 27. september 1985)

V primerjavi s prvim kolokvijem francoskih in jugoslovanskih zgodovinarjev leta 1980 v Parizu — tam prebrani referati so bili objavljeni tri leta pozneje v publikaciji »Les Rapports entre la France et les Slaves du Sud«, o kateri sem že poročal (ZČ 38, 1984, str. 245—247) je na drugem sestanku v Ljubljani sodelovalo bistveno večje število aktivnih udeležencev. Če jih je bilo v Parizu vsega šest (od tega pet iz Jugoslavije), je nastopilo to pot kar šestnajst referentov; štirje so zastopali Francijo.

Prispevki na kolokviiju sicer niso bili prebrani po kronološkem ali tematskem principu, posegajo pa — če jih gledamo kot celoto — v tri skupine problemov: najprej gre za vpliv Francije na današnjih jugoslovanskih tleh v 18. stoletju, zatem za kratkotrajno Napoleonovo vladavino v delu slovenskih in hrvaških dežel (Ilirske province 1809—1813), končno za odnose Francije in Srbije od zadnje četrtine 19. stoletja do prve svetovne vojne. Izven tako tematsko osredotočenih prispevkov sta ostala dejansko vsega dva referenta.

Ker je pred izidom* zbornik referatov drugega francosko-jugoslovanskega kolokvija zgodovinarjev (v francščini), ki ga bo brez dvoma treba približe predstaviti domači strokovni javnosti, naj na tem mestu le naštejemo posamezne referente in naslove njihovih predavanj: Nikola Gavrilović (Novi Sad) je govoril o vplivu francoske pedagoške literature pri Srbih v obdobju prosvetljenstva, Peter Vodopivec pa o odmevih francoske revolucije na slovenskem ozemlju. Največ, kar sedem referentov se je pečalo z obdobjem Napoleonovih Ilirskih provinc. Tako je obdelal Muhamed Nezirović iz Sarajeva odnose maršala Marmonta z nekaterimi bosanskimi in hercegovskimi fevdalci in njihov odmev v jugoslovanski književnosti, Drago Roksandić (Beograd) je razmišljal o ideologiji ilirizma v času med 1809 in 1813. V obdobje Napoleonove vladavine na naših tleh so posegli tudi trije francoski gostje: Agnès Gut Brunet je razpravljala o jadranskih otokih, Napoleonu ter njegovih odnosih z Ali pašo, Bernard Lory pa o cesarjevi politiki do današnjega jugoslovanskega Podonavja; posredno je sodeloval pri tej tematiki tudi Georges Castellan, ki je predstavil razprave, s katerimi je francoska revija »Le Monde Slave« leta 1935 počastila stoletnico ilirskega gibanja (o tem je že tedaj seznanil našo znanstveno javnost Fran Zwitter v Glasniku Muzejskega društva za Slovenijo 17, 1936, str. 158—159). V okviru tematike Ilirskih provinc so nastopili tudi trije slovenski udeleženci. Vasilij Melik je imel generalni referat o Ilirskih provincah v slovenski zgodovini (medtem že objavljen v razširjeni obliki v ZČ 40, 1986, str. 423—429), Stane Granda se je posvetil kmečkim uporom 1809 in kmečkemu vprašanju v dobi Napoleonove vladavine, Janez Šumrada pa nasprotnikom francoske vladavine na slovenskih tleh (oba referata izideta v precej dodelani obliki v ZČ).

V okviru tretjega tematskega sklopa je govoril Čedo Popov (Novi Sad) o odnosu srbske javnosti do francosko-pruske vojne 1870, Ljiljana Aleksić-Pejković (Beograd) o prisotnosti francoskega kapitala v srbskem gospodarstvu do prve svetovne vojne, Ljubinka Trgovčević iz Beograda pa o tistih srbskih javnih, zlasti znanstvenih delavcih, ki so se šolali v Franciji. Dimo Vujović iz Titograda je referiral o francosko-britanski konvenciji o oskrbovanju srbske vojske med prvo svetovno vojno.

Izven naštetih tem omenimo še dva referata. Suzanne Champonnois iz Pariza je predavala o vplivu poljske emigracije v Parizu na izoblikovanje francoske diplomacije na Balkanu, Gligor Todorovski iz Skopja pa o vlogi Francije pri reformah, ki jih je v drugi polovici 19. stoletja v Makedoniji izvajala turška uprava.

Dvodnevno znanstveno srečanje predstavnikov zgodovinske znanosti dveh tradicionalno prijateljskih držav je, kakor so ugotovili v zaključni besedi predstavniki obeh strani, gotovo uspelo. Pri pripravljanju kolokvija se je zlasti udeleževal dr. Peter Vodopivec z ljubljanske Filozofske fakultete, za kar so mu gostje in domači udeleženci upravičeno izrekli vse priznanje in zahvalo. Dodajmo še, da se je kolokvij neformalno končal tretji dan z lepim izletom na Dolenjsko.

Janez Šumrada

* Po oddaji poročila je zbornik izšel pod naslovom *Les Relations entre la France et les pays yougoslaves du dix-huitième au vingtième siècle*, Ljubljana 1987, 96 str.